



R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Franciscyho a sudkýň JUDr. Daniely Sučanskej a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci žalobcov **1/ H.K.**, bytom J., **2/ M.K.**, bytom R., **3/ L.Z.**, bytom X., **4/ M.G.**, bytom X., **5/ B.B.G.**, bytom X., U., **6/ V.K.**, bytom X., **7/ J.B.**, bytom X., **8/ L.G.**, bytom X., proti žalovaným **1/ Obci V.R.**, **2/ Ing..L.M.** bytom Ž., zastúpenému JUDr. M.B., advokátom so sídlom v P., **3/ Mgr.M.M.**, bytom Ž., zastúpenej JUDr. M.B., advokátom so sídlom v P., **4/ Slovenskej republiky – Obvodnému úradu v Ž...**, o **určenie neplatnosti osvedčenia okresného národného výboru, hospodárskej zmluvy a kúpnej zmluvy**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 17 C 702/92, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ a 5/, zastúpených JUDr. Ľ.P., advokátom so sídlom v L., a dovolaní žalobcov 3/, 4/, 6/, 7, 8/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. apríla 2005 sp. zn. 8 Co 298/2004, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcov 1/, 2/ a 5/ **z a m i e t a** v časti smerujúcej proti výroku rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. apríla 2005 sp. zn. 8 Co 298/2004, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa zmenený tak, že žaloba o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy z 21. júla 1989 registrovanej Štátnym notárstvom v Ž. pod sp. zn. R I 937/89 sa zamietá; ich dovolanie vo zvyšku **o d m i e t a**.

Konanie o dovolaní žalobcov 3/, 4/, 6/, 7/ a 8/ **z a s t a v u j e**.

Žalobcovia 1/ až 8/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovaným 2/ a 3/ do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 2967 Sk na účet JUDr. M.B., advokáta so sídlom v P., vedený vo Všeobecnej úverovej banke, a.s. Bratislava, pobočka T. č. X..

Žalovaným 1/ a 4/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia v konaní tvrdili, že sú právni nástupcovia M.K. a Ľ.K., ktorí boli v podieloch po 1/2 podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností v katastrálnom území V., zapísaných pôvodne v pozemkovej knihe vo vložke č. X., t. č. v katastri nehnuteľností na liste vlastníctva č. X. ako rodinný dom č. súp. X. na parcele č. X., parcela č. X. – zastavaná plocha vo výmere 264 m² a parcela č. X. – záhrada vo výmere 450 m² (ďalej len „nehnuteľnosti“). Uviedli, že spoluvlastnícky podiel M.K., ktorý odišiel v roku 1920 za prácou do U., bol v roku 1989 považovaný za opustený majetok (§ 453 ods. 2 Občianskeho zákonníka vo vtedy platnom znení) a následne, v zmysle osvedčenia Okresného národného výboru – Finančného odboru v Ž. z 24. marca 1989 č. Fin 200/1989/72-6 (ďalej len „osvedčenie“), za majetok, ktorý prešiel do vlastníctva štátu. Ľ.K. opustila v roku 1969 územie republiky a rozsudkom Okresného súdu v Žiline sp. zn. T 160/71 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. To 124/71 jej bol (o. i.) uložený trest prepadnutia majetku v prospech štátu, postihujúci jej patriaci spoluvlastnícky podiel 1/2 nehnuteľností (uvedený rozsudok bol zrušený postupom podľa zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii). M.K. a Ľ.K. zomreli a podľa právneho názoru žalobcov k zániku (odňatiu) ich vlastníctva došlo v rozpore so zákonom, demokratickými zásadami a princípmi a tiež v rozpore s dobrými mravmi. Žiadali preto určiť neplatnosť osvedčenia, ďalej hospodárskej zmluvy uzavretej 17. júla 1989 pod č. Fin 200/89-72/1 Rp 1037/72 medzi Okresným národným výborom v Ž. a Miestnym národným výborom vo V. o prevode hospodárskej správy k nehnuteľnostiam (ďalej len „hospodárska zmluva“), a napokon tiež kúpnej zmluvy z 21. júla 1989 registrovanej Štátnym notárstvom v Ž. 30. augusta 1989 pod sp. zn. R I 937/89, ktorou Miestny národný výbor vo V. previedol uvedený rodinný dom s príslušenstvom v celosti do vlastníctva žalovaných 2/ a 3/ (ďalej len „kúpna zmluva“).

Okresný súd Žilina rozsudkom z 26. septembra 2003 č.k. 17 C 702/92-190 zamietol žalobu v časti o určenie neplatnosti osvedčenia a hospodárskej zmluvy; žalobe v časti o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy vyhovel. Zamietajúci výrok svojho rozhodnutia odôvodnil tým, že žalobcovia v tejto časti nepreukázali ich naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 80 písm. c/ O.s.p.). Na odôvodnenie výroku, ktorým bolo žalobe sčasti vyhovené, súd prvého stupňa poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, ktorými mal preukázané

nielen to, že pre vydanie osvedčenia neboli splnené zákonné podmienky v zmysle § 453 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení platnom v čase vydania osvedčenia), lebo M.K. nikdy neprejavil vôľu opustiť (nevlastniť) nehnuteľnosti, ale tiež to, že postupom podľa zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii bol zrušený rozsudok o prepadnutí spoluvlastníckeho podielu Ľ.K. štátu. Podľa právneho názoru súdu prvého stupňa je v prípade tejto časti žaloby daný naliehavý právny záujem žalobcov (§ 80 písm. c/ O.s.p.). I keď sa určením neplatnosti kúpnej zmluvy nedosiahne zápis vlastníctva žalobcov v katastri nehnuteľností, v prípade vyhovenia žalobe sa odstráni stav neistoty žalobcov. Výsledkami vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa preukázať, že kúpna zmluva je neplatná pre rozpor so zákonom, lebo ju na strane predávajúceho uzavrel ten, kto nebol vlastníkom nehnuteľností. So zreteľom na širšie súvislosti uzavretia kúpnej zmluvy je tento právny úkon neplatný aj pre rozpor s dobrými mravmi. Súd prvého stupňa rozhodol tiež o náhrade trov konania.

Na základe odvolania žalobcov 1/, 2/, 4/ a 5/, ako aj žalovaných 1/ až 3/ Krajský súd v Žiline rozsudkom z 26. apríla 2005 sp. zn. 8 Co 298/2004 rozsudok súdu prvého stupňa a/ potvrdil vo výroku o zamietnutí žaloby o určenie neplatnosti osvedčenia a hospodárskej zmluvy, b/ zmenil vo výroku o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, a to tak, že žalobu v tejto časti zamietol. Rozhodol tiež o náhrade trov konania. Potvrdzujúci výrok rozsudku odôvodnil odvolací súd poukazom na vecnú správnosť rozhodnutia. Na odôvodnenie zmeňujúceho výroku rozsudku odvolací súd uviedol, že žalobcovia nemajú (ani v časti o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy) naliehavý právny záujem na požadovanom určení, a to z toho dôvodu, že žalobcovia ani ich právni predchodcovia neboli účastníkmi kúpnej zmluvy.

Rozsudok odvolacieho súdu napadli žalobcovia dovolaním, pri podaní ktorého ich zastupoval nimi splnomocnený JUDr. J.C. (ktorý nie je advokát).

V samotnom dovolacom konaní zastupoval žalobcov 1/, 2/ a 5/ advokát JUDr. Ľ.P., ktorý dovolanie týchto účastníkov spresnil podaním z 9. júla 2007, v zmysle ktorého sa dovolanie podáva z dôvodu, že napadnutý rozsudok bol vydaný v konaní postihnutom procesnou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ku ktorej mala viesť „najmä skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplného ako aj nesprávne zisteného skutkového stavu“.

Žalobcovia 3/, 4/, 6/, 7/ a 8/ napriek výzve a poučeniu súdu z 24. júla 2007 v dovolacom konaní nepožiadali súd o ustanovenie zástupcu pre dovolacie konanie z radov advokátov a ani žiadnemu advokátovi neudelili plnú moc.

Žalovaní 2/ a 3/ vo vyjadrení k dovolaniu označili napadnutý rozsudok odvolacieho súdu za správny. Žiadali dovolanie zamietnuť a priznať im náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), vzal v prípade dovolania žalobcov 3/, 4/, 6, 7/ a 8/ na zreteľ, že súd prvého stupňa ich listom z 24. júla 2007 poučil, že dovolateľ musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná (viď § 241 ods. 1 O.s.p.). Títo žalobcovia v konaní nepreukázali, že majú právnické vzdelanie a napriek súdnej výzve nepožiadali súd o ustanovenie zástupcu pre dovolacie konanie z radov advokátov (§ 30 O.s.p.), ani nezaložili do spisu plnomocenstvo udelené advokátovi na ich zastupovanie v dovolacom konaní. V dôsledku toho, že žalobcovia 3/, 4/, 6/, 7/ a 8/ neodstránili nedostatok osobitnej podmienky dovolacieho konania, ktorej nesplnenie bráni prejednaniu ich dovolania, nemal Najvyšší súd Slovenskej republiky inú možnosť než konanie o dovolaní týchto žalobcov zastaviť (§ 243c O.s.p. v spojení s § 241 ods. 1 O.s.p. a § 104 ods. 2 O.s.p.); v zmysle § 104 ods. 2 O.s.p. totiž súd v prípade odstrániteľného nedostatku podmienky urobí pre to vhodné opatrenia, ak sa ale nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví. Vzhľadom na dôvod, pre ktorý Najvyšší súd Slovenskej republiky zastavil konanie o dovolaní týchto žalobcov, nezaoberal sa otázkou procesnej prípustnosti ich dovolania.

Pokiaľ ide o dovolanie žalobcov 1/, 2/ a 5/, ktorí boli v dovolacom konaní zastúpení advokátom, pristúpil Najvyšší súd Slovenskej republiky najskôr k riešeniu otázky, či ich dovolanie smeruje proti výroku rozhodnutia, ktorý možno napadnúť týmto opravným prostriedkom. Dovolaním možno totiž napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je procesne prípustné, ak v konaní došlo k niektorej z procesných vád, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. V zmysle tohto ustanovenia ide o vadu zakladajúcu zmätočnosť, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne

rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že dovolanie proti rozsudku je prípustné vtedy, keď je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ale len vtedy, ak odvolací súd vo výroku rozsudku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

I keď rozsudok odvolacieho súdu, ktorý žalobcovia 1/, 2/ a 5/ napadli dovolaním, obsahuje viacero výrokov, dovolatelia nekonkretizovali, ktorý z nich napadli – rozsudok odvolacieho súdu napadli ako celok a ako celok ho žiadali zrušiť. Dovolací súd preto vychádzal z toho, že napadli všetky jeho výroky; otázku prípustnosti dovolania, smerujúceho proti jednotlivým výrokom, musel riešiť samostatne.

Dovolanie žalobcov 1/, 2/ a 5/ smerujúce proti výroku, ktorým odvolací súd potvrdil výrok rozsudku súdu prvého stupňa o zamietnutí žaloby v časti o určenie neplatnosti osvedčenia a hospodárskej zmluvy, je procesne neprípustné, lebo nesmeruje proti rozhodnutiu vydanému v konaní postihnutom procesnou vadou v zmysle § 237 O.s.p. (vada takejto povahy nebola v ich dovolaní namietaná a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo), nenapadá sa ním zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd dosiaľ v tejto veci nerozhodoval a preto ani nevyslovil svoj záväzný právny záver (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a v napadnutom potvrdzujúcom rozsudku odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Dovolací súd preto ich dovolanie v uvedenej časti bez ďalšieho odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Dovolanie žalobcov 1/, 2/ a 5/ smerujúce proti výroku, ktorým odvolací súd rozhodol o trovách konania, je tiež procesne neprípustné – ich mimoriadny opravný prostriedok tu síce smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, avšak takému výroku, ktorý má povahu uznesenia (viď § 167 ods. 1 O.s.p.); v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. je ale dovolanie proti výroku uznesenia odvolacieho súdu o trovách konania procesne neprípustné. Ich dovolanie by

v dôsledku toho mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú uvedené v § 237 O.s.p. (porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. októbra 1998 sp. zn. 5 Cdo 69/98, ktorý bol publikovaný ako R 117/1999), vady tejto povahy ale dovolatelia netvrdili a ich existencia v dovolacom konaní nevyšla najavo. Aj v tejto časti preto dovolací súd dovolanie týchto účastníkov odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Dovolanie žalobcov 1/, 2/ a 5/ je procesne prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.) len v časti, ktorá smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu zmeňujúcemu výrok rozsudku súdu prvého stupňa o určení neplatnosti kúpnej zmluvy (odvolací súd uvedený výrok zmenil tak, že žalobu o toto určení zamietol). Pri skúmaní opodstatnenosti procesne prípustnej časti dovolania žalobcov 1/, 2/ a 5/ vychádzal dovolací súd z toho, že v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich dovolateľ označil a slovne vymedzil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Ako už bolo uvedené, vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli v dovolaní tvrdené a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Žalobcovia 1/, 2/ a 5/ v mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnili dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. tvrdiac, že napadnutý zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu bol vydaný v konaní postihnutom tzv. inou procesnou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Vadu tejto povahy mala podľa ich názoru založiť „skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplného ako aj nesprávne zisteného skutkového stavu“.

Zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu spočíva na právnom závere o procesnej neprípustnosti žaloby žalobcov v časti o určení neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorý odvolací súd považoval v danom prípade za rozhodujúci do tej miery, že so zreteľom na tento záver

žalobu v uvedenej časti zamietol. Odvolací súd uvedený záver vyvodil z nepreukázania naliehavého právneho záujmu žalobcov na nimi požadovanom určení (§ 80 písm. c/ O.s.p.). Z dovolania, ktoré v mene žalobcov podal JUDr. J.C., ale ani z jeho neskorších spresnení a doplnení (vrátane podania vypracovaného advokátom JUDr. E.P.) ale nevyplýva, že by žalobcovia 1/, 2/ a 5/ vo vzťahu k tomu, čo bolo rozhodujúce – vo vzťahu k posudzovaniu procesnej prípustnosti žaloby v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. odvolaciemu súdu vytýkali zohľadnenie skutočnosti, ktorá nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, resp. ktorá nevyplýva z vykonaného dokazovania, alebo nezohľadnenie skutočnosti, ktorá bola preukázaná dokazovaním. Títo žalobcovia ničím nekonkretizovali, ktoré skutkové zistenie súdu je neúplné alebo nesprávne. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu námietka žalobcov 1/, 2/ a 5/, že v danom prípade je daný dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nebola uplatnená riadne a neobstojí. Obsah ich dovolania (viď § 41 ods. 2 O.s.p.) ale nasvedčuje tomu, že uplatňujú tiež dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. tvrdiac, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V zmysle § 80 O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä a/ o osobnom stave (o rozvoze, o neplatnosti manželstva, o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, o určení rodičovstva, o osvojení, o spôsobilosti na právne úkony, o vyhlásení za mŕtveho), b/ o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva, c/ o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby (§ 80 písm. c/ O.s.p.), musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva alebo právnej neistoty. Záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá posúdenie, či podaná určovacia žaloba je vhodným (správne zvoleným a prípustným)

procesným nástrojom ochrany jeho práva alebo žalobou, ktorá spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať ešte iné konanie. Nie je preto spravidla daný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy, ak stav právnej neistoty môže byť odstránený len určením vlastníckeho práva žalobcu, pre ktoré je posúdenie platnosti zmluvy len predbežnou otázkou. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie určovacej žaloby. Pokiaľ preto súd dospeje k záveru, že tá-ktorá určovacia žaloba nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne žalobu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci.

Na potrebu vysvetliť (a doložiť), v čom spočíva naliehavý právny záujem žalobcov na určení neplatnosti osvedčenia, hospodárskej zmluvy a kúpnej zmluvy, upozornil žalobcov už súd prvého stupňa. Naliehavý právny záujem žalobcov 1/, 2/ a 5/ na nimi požadovanom určení neplatnosti kúpnej zmluvy bolo potrebné skúmať so zreteľom na cieľ sledovaný podaním určovacieho návrhu a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia. So zreteľom na obsah spisu a tiež dovolacie tvrdenia dovolací súd uzatvára, že im išlo o vyriešenie otázky vlastníctva nehnuteľností. Žalobcovia ale v konaní prehliadli, že ak by súd určil neplatnosť kúpnej zmluvy (registrovanej Štátnym notárstvom v Ž. pod sp. zn. R I 937/89), mohlo by v katastri nehnuteľností dôjsť nanajvýš k zápisu vlastníctva subjektov odlišných od žalobcov (aj to zrejme iba vo vzťahu k stavbe domu s príslušenstvom, lebo len ten bol predmetom prevodu kúpnu zmluvou, nie však aj k zastavanému pozemku a záhrade, ktoré boli predmetom iného právneho úkonu – dohody o zriadení práva osobného užívania pozemku registrovanej Štátnym notárstvom v Ž. pod sp. zn. R II 107/89). Zápisom (prípadne obnovením zápisu) vlastníctva subjektu odlišného od žalobcov by sa ale neodstránil stav právnej neistoty žalobcov, pretože ich vlastnícke nároky by boli naďalej sporné a pokiaľ by chceli spornosť odstrániť, museli by podať návrh na začatie iného (ďalšieho) konania. Je zrejmé, že otázka platnosti kúpnej zmluvy, o ktorej malo byť rozhodnuté na základe ich určovacej žaloby, má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k podstatnej právnej otázke – vlastníctva žalobcov (prípadne určenia, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po ich právnych predchodcoch).

I keď právny názor odvolacieho súdu, z ktorého vyvodil záver o nepreukázaní naliehavého právneho záujmu žalobcov na nimi požadovanom určení, nie je v plnom rozsahu správny

(lebo skutočnosť, že žalobcovia alebo ich právni predchodcovia neboli účastníkmi určitého právneho úkonu, ešte sama o sebe nevylučuje, že nemôžu mať naliehavý právny záujem na určení neplatnosti tohto právneho úkonu), predsa len bola žaloba o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy správne zamietnutá, pretože žalobcovia aj podľa právneho názoru dovolacieho súdu nemôžu mať v konkrétnom prípade naliehavý právny záujem na určení neplatnosti kúpnej zmluvy (vid' závery dovolacieho súdu uvedené v predchádzajúcom odseku). Tým, že sa odvolací súd vecne nezaoberal nesprávne zvolenou a procesne neprípustnou určovacou žalobou (o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy), vo vzťahu ku ktorej žalobcovia 1/, 2/ a 5/ aj podľa právneho názoru dovolacieho súdu neosvedčili naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p, neznemožnil uvedeným žalobcom prístup k súdu a neodňal im možnosť domáhať sa ochrany ich práv procesne vhodným (prípustným) prostriedkom. Zo všetkých týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolaním žalobcov 1/, 2/ a 5/ napadnutý zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu nespočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto ich opravný prostriedok v tejto časti zamietol podľa § 243b ods. 1 O.s.p.

Žalobcovia 3/, 4/, 6/, 7/ a 8/ z procesného hľadiska zavinili, že sa konanie o ich dovolaní muselo zastaviť a vznikla im povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 2 O.s.p.). Žalobcovia 1/, 2/ a 5/ neboli v dovolacom konaní úspešní a v dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo proti nim právo na náhradu trov konania (§ 243b ods. 4 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaní 2/ a 3/ trovy dovolacieho konania vyčíslili a podali návrh na rozhodnutie o priznaní ich náhrady (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd im priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ich zastupoval už v konaní pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej spoločne obom žalovaným vypracovaním písomného vyjadrenia k dovolaniu (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Vychádzal z § 11 ods. 1 tejto vyhlášky a keďže išlo o spoločný úkon pri zastupovaní dvoch osôb, aplikoval § 13 ods. 3 uvedenej vyhlášky. Tarifnú náhradu určil sumou 2194 Sk [1371 Sk (1/13 výpočtového základu) – 20 % zo základu 1371 Sk = 1097 Sk x 2 = 2194 Sk], čo spolu s daňou z pridanej hodnoty (§ 18 ods. 3 vyhlášky) vo výške 417 Sk (19 % zo sumy 2194 Sk) a s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (§ 15 písm. a/ citovanej vyhlášky) vo výške 356 Sk [2 x 178 Sk (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky)] predstavuje 2967 Sk. Žalovaným 1/ a 4/ náhradu trov dovolacieho konania

nepriznal, lebo nepodali návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov tohto konania (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2008

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: